

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek, hirdetések, hirdetési-díjak és reclamatiók küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — **Hirdetési díjak:** Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyilttér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással, vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Viszály a törvényhozók közt.

(R.) Olvasóink bizonyára figyelemmel kísérték a közelebbi mult napok eseményeit s nevezetesen azon differentiát, mely a törvényhozó testek közt a még fenálló urbériség, az irtványosok és telepítvényesek tárgyában hozott eltérő határozatokban kifejtett.

Abban, hogy két kamarai rendszerél, egyes tárgyban az alsó és felső ház, ugy a képviselőtestület és a senatus egymástól eltérő eredményre jut — semmi különös nincs. Tehát magában véve abban sincs semmi rendkívüli, hogy a mi törvényhozóink is a fentebbi tárgyban, különben is nagyobb részben alaki tekintetben egymástól eltérő nézetben vannak s ahhoz, — kiki a magáéhoz, — ragaszkodnak.

Rendkívüli a dologban az a kiváló ingerültség, melyet a főrendek szívóssága a képviselőházban szült, s főleg pedig az, hogy ezen ingerültségben az ismert filippika szerint, mely a képviselők minden árnyalata által acclamatioval fogadtatott, a főrendház létalapja vonatott kétségbe, szemére lobbantatott, hogy sem birtokot, sem intelligentiát nem képvisel, hogy nincs

egyéb hátra, mint ama rozsdás cimereket a főispánok berendelésével compescalni.

Ez a rendkívüli, a mit az országnak sajnálnia kell, mert ez már nem a tárgyilagossági vita tere, hanem személyeskedés, mint mikor két ember elébb vitáz, aztán összevesz és a tárgytól eltérve, egyik a másiknak azt hányja szemére, hogy tulajdonképpen ő ki és mi...

Avult intézményekkel nem simpatizálhatunk, s így jelen szerkezetében a felsőházzal se, hanem azt tartjuk, hogy nem reformálni e házat, ellenkezőleg törvényhozási jogában és kötelességében meghagyni, a törvényjavaslatokat hozzájuttatni, hogy azokat tisztéhez, kötelességéhez képest legjobb tehetsége szerint numinálja, — de mihelyt véleménye egyes égőbb kérdésben eltérőleg hangzik, neki rontani, ugy is csekély tekintélyét porig alázni nincs rendén.

Sajnáljuk ama törvényjavaslatok életbe léptetésének elhalasztását nem vagyunk a jelen szerkezetű felsőház barátai, de a történt kifakadást correctnek nem tarthatjuk, még a főispánokra vonatkozó expediens ajánlásaért sem.

A főispánok részessége a főrendházban szintén anomalia, főleg azért, mert s kor-

mánytól neveztetnek ki, az által el is mozdíthatók és mert specificus kormányközegek, melyek utóbbi qualificatiojukat mint törvényhozók csak fictione juris vetkőzik le, tehát nem függetlenek, a mi pedig a törvényhozónak kell hogy fő attributumá legyen. De törvényhozási minőségükben ép e gyenge oldalra, mint kisegítő mentő eszközre provocálni, ez, azt tartjuk, már még is kissé a politikai cynismushoz hasonlít.

Ezen sajnós intermezzo annál fogva tekintetik valahára azon cseppnek, melytől a pohár kicsordul, — el ezen anachronismussal, mely ha önállóan cselekszik visszatetsző, ha nem, felesleges.

Hisz rég ugy vagyunk vele, mint odvas foggal, mely ha nem fáj, nem öröl; ha öröl, fáj; melyet ha nem fáj, túrünk, de mihelyt fáj, égre, földre fogadjuk, hogy futunk a borbélyhoz, hogy kihuzassuk, de még se huzatjuk ki, hanem beérjük vele, hogy újra szidjuk, ha belenyilamlík. Pedig hiszen tehet az a fog arról, hogy redves, volt egyszer egészséges is, s hiszen ha redves, az neki fáj legközelebb, nekünk csak másodsorban, huzassuk ki hát, ne szitkozódjunk.

A főrendház reformaltatásának sem el-

TÁRCA.

1744-ből.

1743. szept. 13. Ausztria, Anglia, Sardinia és Holland Wormsban szövetséget kötött, Mária Teréziának a pragmatica sanctio által nyert jogai megvédésére, mire a francia király nekik (1744. márc. 13) hadat izent s máj. 22. szövetkezett a porossal, II. Fridrikkel, ki a dettingeni csata után (jun. 27.) csakugyan fegyvert is fogott, Schlesiát féltvén a királynő hadi szerencséje folytán, Mária Terézia, ki előtt szándékai ideje korán nyilván álltak, még márc. 30. fegyverre szólítá ellene a megyéket. A felhívást kívánt eredmény követte. „A meleg szózat (Pálffy, aug. 23-tól) megtette hatását” — mondja Horváth Mihály; de azt elhallgatja, hogy nem épen készségesen engedelmeskedtek a megyék, mint ez kitűnik bizonyos Benyiczky Péternek 1744. jul. 10-ről irt leveléből, melyet eléggé érdekesnek vélek arra nézve, hogy az eredetiről vett másolatommal vagyis inkább annak csak kivonatával, t. olvasóimat is megismertessem. Kitűnik ebből, hogy Zemplényvármegye megajánlotta ugyan a törvényes insurrectiot, de csak ugy ha azt az országgyűlés rendeli el. Mária Terézia azonban, bár akkor midőn a poroszok Csehországba törtek, Pozsonyba sietett, s oda rendelte „a maga magyar belső titkos tanácsosait t. magyar minisztériumát,“ tanácskozáni velők, országgyűlést nem tartott. Mindazáltal annak, hogy Zemplénymegye ennek folytán a segílyt megtagadta volna, semmi nyoma. Különben a szóban forgó eredeti levél szerint e gyűlésen, „midőn Splényi) ur ő Excellen-

tiája azt is monodta volna, hogy megkelletik lenni, azt felelték reá: azért, hogy Excellentiád mondja, meg nem lesz azon resolutio (határozat).“ Berényi Tamás pedig, a főispán, azzal ijeszté az insurrectioellenes alispánt, hogy a kir. ügyész által keresetbe fogatja, minthogy makacszkodása által a törvényt megsértette, lábbal tiport; ez azonban s a megye megmaradt előbb kifejezett nézete mellett.

Ugyancsak Benyiczky soraiból értesülünk arról is, hogy Ungvármegye e tárgyban jul. 30-án fog összegyűlekezni, a melyen ezen kerületnek tábornoka), Károlyi Ferenc is megjelenik, hogy a kormány kívánatának teljesítését megkönnyebbitse; „de már elvagyon végezve a Tettes Nemes Vmegye Statusainál, hogy per absolutum nem egyebet resolvál) és in omnibus azon Nemes vármegyével (Zemplénynyel) fog tartani.“

Nagyobb készséget mutattak Sáros és Abauj, valamint a többi vármegyék is — mondja tovább e levél, mely utóbbi hozzátevése már inkább fontos; mert a vármegyének a II-ik schletieni háboru kezdetén követett maguktartására némi világot vet. Azonban e „nagy“ készség nem épen a kormány akaratának teljesítése volt valóban, mert a személyes fölkelésről tudni sem akartak, hanem csak bizonyos mennyiségű katona és gyalogság — megajánlásával, kívánták „legyezni“ a personalis insurrectio elmaradását; Tudnunk kell, hogy Pálffy, a nádor, ekkor még nem bocsátá ki már érintett föl hívását, s a vármegyék biztos híre hiányában, fölöslegesnek tartottak minden komolyabb készülődést, s mint levelünk mondja, ugyanis „már octoberbe visszakellették a Törvény szerint bocsátatniok,“ ha ugyanezen évben fölmentek volna a

harcterekre. Különben is „semmi irruptionak (betörésnek) valóságos hirit nem hallhatták.“ Ez csak a fejletlen postaközlekedésből magyarázható ki; mert alig ütötte Fridrik megerősítő pecsétjét a francia királlyal kötött s már említett szerződésére midőn azon szinből, hogy mint választó fejedelem, elűzött czászára, VII. Károly védelmére fog fegyvert, tetemes sereggel Csehországba rontott, sőt Schlesia határain egy 20,000-nyi hada, Magyarországot is fenyegette. Arról ugyan már tud le-
velírónk, hogy „az Fges Asszonyunk népe szerencsésen által jött már az Rajna vizen) és némely része Baviába (Bajorországban) is vagyion imár)“, mint ő erről a nádor egy köriratából értesült. Végezetre még azt is fölemlíti, hogy Bereg vármegye „tegnap“, t. i. jul. 9. engedett a fegyverre bíró rendeletnek és pedig ugyancsak gr. Károlyi Ferenc és az alnádor — helyettes jelenlétében; hogy csakugyan megegyeztek, onnak következteti, mert „az Mgos Schönborne herceg Tiszttyei ezen Vitették Kassáról az fegyvert sokeren az Katonák számára.“

A Mária Terézia részéről nem sok szerencsével folytatott háboru, melynek viseléséhez a vármegyék ez új adatok szerint ilykép járultak, az 1746 elején Drezdában kötött békével végződött.

1) Magyarország Történelme. V. k., 164. l. — 2) Splényi Gábor, fölkelő tbnok. 3) Szintén a felkelő sereg tbnoka; de melyik kerületben? Horváth (id. m. 164. l.) nem emlité, míg innen ezt megtudjuk. 4) t. i. mint Zemplényvármegye. 5) Lothringeni Károly ez időben kelt át a Rajnán, utat nyitván Nádasdy s a magyar hadak dicsőségére. 6) Már jun. 27. egészen átadatott M. Teréziának ez ország.

Pozsony, 1871. máj 29.

Márki Sándor.

len nem szegülhet, sem ellene nem szegül, sőt minden alkalommal hangoztatja reformja szükségességét, létezése talán neki fáj legjobban, mert olyan szerep, minő az övé, valóban csak fájhat, a mulasztás tehát nem az ő hibája, hanem a kormányé, a képviselőháze.

De mig ezen reform bekövetkezik, úgy tudjuk, hogy a felsőház oly factora a törvényhozásnak, mint akár az alsóház, szerkesztését tehát szemére vetni egy a mea culpa-val s mindenesetre a törvényhozás tekintélyének jár compromissiojával.

Ezeket a teljes ingerültség közben szerény vidéki lapban elmondani, ahhoz egy kis resignatio kell, de elmondjuk, mert sel est notre conviction.

Békésmegye bizottmányának 1871. évi juniushó 12-én és folytatva tartott közgyűlése.

Főispán ur távollétében a megye r. első alispánja az elnöki széket a bizottmányi tagok szíves üdvözléte mellett elfoglalván, a gyűlést megnyitottak nyilvánította. Egyszersmind jelenti, hogy bár ugyan főispán ur kívánczolt e gyűlésen megjelenni s azt személyes elnökle mellett vezetni, mindazonáltal abban közbejött betegsége miatt a mai napon akadályozva lett, táviratilag azonban értesítette, hogy 13- vagy 14-re reménysege van a közgyűlés további vezetésére megjelenhetni.

Ezután felhívta a bizottmány tagjait, netalán a szokott sorrend megkezdése előtt felvételni kívánt indítványaik előadására, minek folytán

Indítványba hozatott, hogy miután a meghívó levél értelmében első helyen az időközben hivatalaikról lemondott tisztviselők helyeinek választás utján betöltése lett kitézve és több bizottmányi tagokat ezen ügy érdekelve: főispán ur távolléte indokából kéri a választás napjára nézve közgyűlésileg határozni.

A közgyűlés azon okból, mivel a megürült tiszt állások e gyűlésen leendő betöltését a közérdek szükségének tekintve, választási napul jun. 15-ik napját tűzvé ki, erről távollevő főispán urat táviratilag értesíteni határozza.

Olvastatott az első alispán évnegyedes jelentése.

Ezen jelentés általában tudomásul vétetvén, ennek különösen azon része, mely szerint a volt alkotmányos megye által ezen újonnan választott tiszt karra örökségként hagyott 628 db. régi községi elmaradt számadások, a megye határozatához képest megvizsgálva s számvevőszékileg elbírálva vannak, s minden községi számadások currens állapotba jöttek — örvendetes tudomásul vétetik s a számvevői tisztség és számvevőszék sikeres eljárásáért a közgyűlés elismerését nyilvánítja.

Azon részére nézve a jelentésnek, hogy a megye főleg körösmenti területét elborító vizek még ez ideig a vízállás magassága miatt lebecsáthatók nem voltak s közlekedési utaink is részint a folytonos esőzések miatt helyre nem hozhatattak, a járási tisztviselőket odautasítja, hogy az e célra felajánlott köztervek felhasználásával, a kedvező időt felhasználva, ezeket a mezei szorgosabb munkaidő beállta előtt munkába venni, s elvégeztetni közérdekű hivatalos köteleességüknek ismerjék.

Végül az időközbe grf. Almásy Kálmán és Csánki Benjámin lemondása, és Kis Péter bizottmányi tag elhalálása által üresedésbe jött is kola tanácsosi állomás betöltését, a közgyűlés szintén juniús 15-ik napjára határozta.

Olvastatott a megye másod alispánjának, mint a kebelbeli törvényes elnökének jelentése a törvényes működéséről. — Tudomásul vétetett.

(Folytatása következik.)

Országgyűlési tudósítás.

Pest, jun. 11. A ház ma tartá elnapoltatása előtt utolsó ülését, melyben a szentesített törvények hir-

dettettek ki. A képviselőházban Szlávy miniszter felelt Várady Gábornak az osztrák Lloyd társulat segélyezése tárgyában beadott interpellációjára. Azt mondá a kereskedelmi miniszter, hogy a Lloyd-társulattal kötendő szerződés nem nemzetközi s így nem tartozik azon szerződések közé, melyek az 1867. 12. t. cz. 8 §. értelmében az országgyűlés elé terjesztendők. Viszonzásában Várady Gábornak csak az említett törvény 16. §-ára kellett hivatkoznia, hogy a ministeri érvelés alól a talajt végkép elvonja. A ház tudomásul vételének kérdése egyébiránt, miután ki volt mondva, hogy ezen ülésben új határozat nem hozatik, — függőben maradt.

Gorove István miniszter átadja az országgyűlés elnapolására a királyi kéziratot, mely felolvastatik. Erre elnök a házat üdvözölve az ülést feloszlatja.

A hivatalos lap szombatiszáma hozza Horváth Boldizsár felmentését az igazságtügyi tárcától és Bitó István kinevezését a megürült állomásra.

Az országgyűlés szombaton fejezte be az időszi üléseit, a jövő ülészek octóberben fog kezdődni.

A magyar delegáció külügyi albizottsága végig tárgyalta a budget összes tételeit, de fölfüggesztette a határozást ott, a hol politikai kérdések forognak föl, mint a német és romai ügyben. Ezekben be fogják várni Beust nyilatkozatát. A Lloyd-kérdésben Szlávy fölvilágosításaira várnak. A hadügyi albizottság kijelölte azon tetteket, melyekre vonatkozólag a kormánytól fölvilágosításokat kíván.

Ma d. e. 10 órakor fogadta a király a kath. kongresszus küldöttségét, melynek tagjai: Simor, Hajnald, Apponyi, Zichy Ferdinánd, Szilágyi Virgil, Nehrebeczky, Pollák, Devics, Lonkay. — Simor a kongresszus munkáját egy emlékirattal együtt nyújtá át, azon kéréssel, méltóztassék ő felségének a fölterjesztést alkotmányos tárgyalás végett a ministeriumhoz utasítani. A király így válaszolt: Kegyelmesen fogadom a kongresszus munkáját s intézkedni fogok, hogy a miniszterium, a kongresszus kívánságához képest, tanácskozás alá vegye. — Ezután a király nyájasan szólított meg a küldöttség egyes tagjait.

A horvátországi választások be vannak fejezve s a pártok számaránya a következő: megválasztott 50 nemzeti párti, 13 kormánypárti és két Starzsevics-párti.

Franciaországi események.

A francia nemzetgyűlés juniús 8-ki ülése nemcsak Thiers beszéde által nyert fontosságot, hanem a pótválasztásoknak jul. 2-ra való kitézése által is. Száztizenhárom üres helyet kell betölteni; a Párisban foganatba veendő választások száma huszonegyre rug. Csak ezen választások után lehetünk tisztában a különböző pártok erejéről. A dolog jelen állapotában a legitimisták azt állítják, hogy ők 220—240 szavazattal rendelkeznek; mig az orleanisták mennyre-földre esküdöznek, hogy Chambord gróf nem számíthat többre 110—120 szavazatnál. Ugyanennyire becsülik az orleanisták a republikánusok számát, mig a magokét 350-re teszik.

Ha Thiers eddig tett nyilatkozataihoz hű marad s nemcsak szóval lesz republikánus, akkor bizony lehet remélni, hogy az új választások tulnyomó része a republikánusok sorait fogja növelni.

A bonapartisták arra számítanak, hogy a jul. 2-ki választások alkalmával jelöltjeik: Rauber, Haussmann, Forcade la Roquette, Laguerroniere keresztülmennék.

Legujabbak.

Bécs, jun. 12. A „N. fr. Presse“ jelenti: A császár fogadá a magyar kath. kongresszus Simor primás-érsek által vezetett küldöttségét, mely a

kongresszus elaborátumát átnyujtá és a császárt ennek szentesítésére fölkerlte. A császár válaszolt: ő ez elaborátumot törvényes, alkotmányos tárgyalás végett a magyar ministeriumnak fogja átnyujtani és óhajtja, hogy ezen fontos ügy a hívők érdekeinek megfelelő megoldást nyerjen.

Berlin, jun. 12. A király egy határozata folytán a csapatok az e hó 16-án végbemenendő bevonulásnál a tempelhofi mezőn lesznek fölállítva. Élükön 81 francia sas és zászló fog lengeni; a bevonulást megnyitják a mozgósítva nem volt tábornokok és törzstisztek, ezeket a hadügyministerium és a főhadiszállás törzskar-tisztjei fogják követni, azután jönnek a főkormányzás hadsegédei, a jelenlevő parancsnokló tábornokok, a főfelügyelők, a mecklenburgi nagyherceg, a szász koronaherceg és Steinmetz s Manteuffel tábornokok. A császár előtt fognak lovagolni Bismark, Roon és Moltke; mögötte a porosz koronaherceg, Frigyes-Károly herceg, a főhercegek s a fejedelmi vendégek. Ezután fognak következni a csapatok. A bevonulás után lesz III. Frigyes-Vilmos szobrának leleplezése harangzúgás és ágyudörgés között.

Versailles, jun. 12. A lapok írják, hogy a budget-bizottság megbizta a ministert, hogy 450 milliónyi új adót vessen ki és pedig: 60 milliót bélyeg- és illeték-adóban, 90 milliót ital-adóban, 50 milliót a cukorra és kávéra, 200 milliót a gypot-vám fölemelése által, és 50 milliót más különféle adókban. — Chartres hg tegnap ide érkezett, Aumale hg Londonba utazott. A hadi törvényesékek nem fognak a hét vége előtt összegyűlni. Azon kívánság, hogy a kormány és nemzetgyűlés székhelye Párisba helyeztessék át, mindinkább terjed a képviselők közt.

Levelezés.

Szarvas, 1871. juniús 9.

(A közlő „holt idény“; — volt és leendő bál itt és ott; — szarvasi „kegyes“ óhajok; — savanyu élecek keserű tényekre; — végül édes remények.)

A nagy városiaknak könnyű elviselni a „saison morte“ unalmait, — hisz ők ugyis elvannak már fáradva a sok — mulatságtól. Siestának tekintik a meleg hónapokat, mely siesta alatt vagy otthon ülnek az emeletes (és 4 emeletes) házak beredőryözött ablaku szobáiban — s a légies crème kanalizása közben légvárakat építenek, — vagy kirándulnak „falura“ (nekik a mezőváros is falu) — letelepednek egy-egy árnyas fa alá és — alsznak. Ilyenkor végig álmodhatják az elmúlt szép napokat újra — s ha felébrednek — örülnek a sok zöldségnek, a mit minden költség nélkül élvezhetnek.

Mi naiv falusiak — a „saison morte“-ot nem ismerjük. Van ugyan bizonyos időről tudomásunk, midőn a „buzát is szokták kaszálni, mely időben gyakran mondja egyik ember a másikhoz: „Hüh!“ de disz... meleg van!“ — de ez idő nem „saison morte“ — hanem kánikula.

Ezen időszakot nekünk nem lehet kikerülni. Nekünk nem lehet megszökni előle úgy — mint a városiaknak, kik hozzánk szöknek, — — ha csak mi meg ő hozzájuk nem szökünk!... Nekünk végig kell izzadni a meleg napokat a nélkül, hogy csak reményünk is lehetne változtatni a dolgon. Legfeljebb némi frissítő szereket veszünk belsőleg és külsőleg, milyenek: egy pohár víz, egy mosdótál víz, egy kád víz, egy folyónak a vize stb. Még jó, hogy ily sokféle hűsítőnk van! Ami időnk ezen „mulatságunkon“ felül marad, azt kaszálásal töltjük el. Hja, már az a sors szójátéka, hogy a mienk a „kasza“, a városiaké pedig a „Cassa.“

Egyébiránt abban, hogy nekünk itt falun élünk és halunk kell — egy jó lényeg is van, t. i. ha kedvünk szottyán — „bálat“, „táncvigalmat“, „lakozást“ — avagy bárminemű mulatságot csinálni, — hát csinálunk, — tekintet nélkül arra — ha valljon a „magas szokások“ szerint ideje van-e annak vagy nincs, mert mi „naivok“ jobb

szeretjük a véletlen jó mulatságot, mint a mond-
va csinált unalmasságot.

Na, bizony, mi nem igen féltünk a közelgő me-
legtől! lám, mily jól mulattunk e hó 4-én is a ka-
sinó báljában. Igaz, hogy sokan nem voltunk, de
legalább többen táncolhattunk s cseveghettünk a
legzsebb hölgyekkel, — tökéletesen igazat kell
tehát adnunk a bájos és szelleműs bálkirálynő-
nek, K. Nina kisasszonynak, ki ezt mondá: „Oly
kevesen vagyunk, hogy nincs is kivel unatkozni“
csak hogy mi így értjük: Ők kevesen olyanok vol-
tak, kikkel unatkozni lehetetlen volt.“

Szarvason is van kilátásban egy — az ifjuság
által adandó táncmulatság e hó 29-ére, még pedig
künn a zöldben. Csak aztán zöld reményitket
egy eső „schwarz“-á ne tegye.

Városunk két „pium desideriuma“: a törvény-
szék és vasut ügye oly formán áll mint a pisai
torony; az ember nem tudja, mikor dől nyaka kö-
zé az egész jól kiszámított — és biztos alpra he-
lyezett épület — illetőleg terv. Ennélfogva nem
csoda, ha kérdvén egyik uri ember a másikat:
„Mikor lesz már törvénytörés?“ azt feleli: „Nem
adok neki 100 évet sem hogy lesz!“ — A másik
meg viszont ezt a kérdést teszi fel:

— Hát a vasut mennyire van?

— Körülbelül annyira — mint ide Túr, — fe-
lel neki az kovászos ugorka arccal.

Annyit azonban állíthatunk — hogy a fentebbi
keserű tényre savanyu arccal mondott viccet meg-
enyhíti azon édes remény, — hogy a túri vasut-
ra lesz mit vinni buzás zsákok alakjában. Így hát
utoljára is kiderülnek az arcok.

Alexander Magnus.

Tisztelt szerkező ur! Azt vélem érdekli a megye
közönségét, ha közbiztonságunk megnyugtató ál-
lapotáról értesül, azért látom helyesnek nyilvános-
ságra hozni, hogy Békésmegye börtöneiben ma
csupán csak 2 vizsgálat alatti fogoly van, s ezek
is olyanok, kik jó előéletet tanúsító erkölcsi bi-
zonyítvánnyal bírnak.

Ha figyelembe vesszük, hogy maga megyénk
212000-nyi népességgel bír; s ha tekintjük, hogy
megyénk Bihar-, Árad-, Csanád-, Csongrád-, Heves-
megyék és a Nagy-Kunság népessége, továbbá az
ezen törvényhatóságok területéhez tartozó nagy
terjedelmű olyan puszták által környezetik, me-
lyek az ugynevezett „szegény legényeknek“ biztos
rojtőzködései helyül kínálkoznak: ez állapot való-
ban megnyugtató.

Nagy érdeme a megyei Törvénytörés és tisztá-
ügyészségnek, hogy különösen bűnügyekben oly
tevékenységet fejt ki, minok következtében a vizs-
gálat alatti foglyok legnagyobb száma éveken át
csak kivételes eseteknél s rövididőre emelkedett
10-én felül.

Dicséretes járási csendbiztosaink azon erélye,
mely nemcsak megyénk roszhajlamu egyéneit tart-
ja a büntől vissza, hanem az idegen gyanús em-
bereket járásuk területén még csak az időközönkénti
megjelenéstől is elriasztja.

Gyula június 14. 1871.

Szilágyi László
megyei várnagy.

Ujdonságok.

Szombaton délután a gőzmozdony egy utfel-
ügyelőt annyira összezúzott, hogy pár órai kin-
után meg is halt. A szerencsétlen, — mint mond-
ják — kereste volna e halált. — Petracsek Vin-
cénok hitták, — a szabadság harc alatt, mint hon-
véd főhadnagy szolgált, s mégis a helybeli zászlóalj
parancsnoka megtagadta, mi kérelem nélkül is kö-
telessége lett volna, honvédség megjelenését a te-
metési ünnepélynél. Nem tudjuk mi okból tette ezt
az őrnagy ur, hanem hogy válasza nagy viszatet-
szést szült városunkban az magától értetődik. —
Annál jobban esett ott látnunk a mindenben derék
Hortobágyi hadnagy urat huszárai élén, ki a
vitéz bajtársnak koporsójánál is megadá azt, mi-
vel egymásnak mindnyájan tartozunk.

Lakatos Sándor mult számunk egyik ujdón-
ságára vonatkozólag kijelenti, hogy városunkban
meg fog maradni, s már el is kezdte tanórát, mi-
nek csak örülhetünk, mert ifjaink, s általában a tánc-
kedvelő közönség oly vezetőt talál Lakatosban,
ki a sok kontár után táplált előítéletet nem csak
elhárítja magáról, de sőt a kor kívánalmainak meg-
felelőleg oly utmutatást képes adni tanítványainak,
mely őket — ha egy kis frázissal szabad élni —
salon-képessé törekszik tenni. — Tanítványai
már eddig is szép számmal vannak, s hisszük, hogy
e szám még növekedni fog.

A nagy magyarvárosi olvasókör vasárnap
táncmulatsága nem igen sikerült, mi egy részt a
kedvezőtlen időjárásnak is tulajdonítható. — El-
nem mulaszthatjuk itt egyik számunkban fel emli-
tett református olvasókör kifejezést „kivárosi
olvasókör“re kiigazítani, mit annál örömösebb tes-
zünk, mivel e kifejezésre több oldalról nyilvánult
ellenmondás ujjlag meggyőz minket arról,
hogy nevezett körben — hol városunk minden fe-
lekezete képviselve van a felekezeti szellem s visz-
keteg még eddig nem ütött tanyát.

Battonyán f. hó 2-án délután mint a „Maros-
nak“ írják — bent a városban és határán orkán-
szerű, felhő szakadással és jéggel összekötött vihar
dühöngött, mely az épületekben, templomokban,
iskolákban és vetésekben roppant károkat okozott.
Az épületek tetejét sok helyütt leszakgatta, s 40
—50 éves fákat gyökerestől kicsavart. Hasonló
viharra a legidősebb emberek sem emlékeznek.
Ember-élet egy esett áldozatul — Kollár Tanaszie
nevű n-szent-miklósi egyén, a vihar elől a nagy
vendéglő téglából épült erős kocsiszínje alá mene-
kült, azonban a szélroham a szint halomra döntötte
és a szerencsétlent maga alá temette. Palota s
Dombegyháza környékén szintén dühöngött e vihar
s ott is nagy mérvű károkat okozott.

A gyulai főtanodai muzeum részére legutó-
bi közlésünk óta a következő adományok tettek:
Udvardy József szürke cserépköcsög; ugyanaz,
egy szarvas agancsot; — Tüköry István I. Li-
pót 1696-iki és 1705-iki három krajczáros; egy
1795-iki tizenkét krajczáros; egy 1763-iki hamburgi
kis ezüst pénz; egy kicsiny ezüst, és öt darab
külön nagyságú réz törökországi pénzdarábot;
Plank Alajos I. Ferdinándnak egy 1551-iki évi
kisebb ezüst pénz; — végre Hadusfalvi Madáchy
Gyula ur és nagybátyja eleki lakosok egy (való-
színűleg a mi számításunk szerint XV-ik századbe-
li) törökfegyvert (handzsárt) melynek pengéje egyik
oldalába ezüsttel bevert kacskaringós nagy kezdő
betűvel ellátott díszes ép török felirat és év szám;
másik oldalán hason művi cifraság szemlélhető.

A szini előadások kedden vették kezdetüket,
mint már említők „Nők az alkotmányban“ című
vigjátékkal, tegnap „Romeo és Julia“, és „Szamár-
tej“ operettek adtak elő. Közönség szép számmal.

A békési evang. ág. hitv. esperesség f. é.
július 5—6-ik napjain közgyűlést tart Tót-
Kömlősen. Ezt megelőzőleg jul. 4-én ugyan-
ott esp. iskolai bizottmányi ülés fog tartatni.

Gazdászat, ipar és kereskedelem.

A békésmegyei gazd. egyesület által B.-Csa-
bán 1871. jul. 10-én tartandó aratógépversen-
nek tervezete.

A békésmegyei gazd. egyesület f. é. jul. 10-én B.-
Csaba határán, mélt. özv. gr. Apponyi Zsófia sz.-
miklósi birtokán kéveköttő-, önlerakó- és kaszáló-
gépversenyt rendez, melyre a hazai és külföldi
gépgyáros és bizományos urak, ugyszinte az ösz-
szes gazdaközönség ezennel meghívotnak.*)

A versenyt rendező bizottság álland Sztraka
György ur elnöke alatt Rimler Pál, Sóhár Kál-

*) A mennyiben a gabona érése későbbre esnék, a verseny
napjának utóbbra tűzése a verseny előtt ideje korán
hírlapilag közhírre fog tételni.

mán, Udvardy János, Bartóky István, Karassiy
Kornél és Kis Béla urakból és az egyesület titkárából.

A versenyre becsátandó gépeknek Sztraka Gy.
urnál B.-Csabán f. é. jul. 1-ig bejelentetni, a csa-
bai vasutállomásnál jul. 7-ig megérkezni és meg-
érkeztüknek nevezett rendező elnöknel ugyan az
nap bejelentetni kell, honnan azoknak egyleti költ-
ségen a verseny terére és visszaszállításáról Bar-
tóky István rendező ur gondoskodand. A vasuti
díj az illető gyáros által fedeztetik.

Az idegen vendégek tájékoztatás és elszállásolás
végett a városházán Udvardy János rendező ur-
hoz forduljanak.

A versenyre, bírálatra és díjazásra nézve a kö-
vetkezők állapíthatnak meg:

I. A versenyről.

- 1) A versenyt a rendező elnök vezérli.
- 2) A próba érett gabonán, illetőleg lucernán fog
történni.
- 3) A verseny 3 szakaszra oszlik: a kéveköttő-,
az önlerakó- és kaszálókéra, melyek külön fognak
a magukhoz hasonlókkal versenyezni.
- 4) A versenyenél szükséges vonó erőről és min-
den egyéb kellőkről Kis Béla rendező ur gondos-
kodand.

5) Minden gép számára külön egyenlő nagyságu
terület jelöltetik ki sorshuzás utján.

6) Egyszerre csak egy gép működik.

7) Az erőmérés az aratóknál 4 ujjnyi tarló
magasságon eszközöltetik.

8) a gépek ökor igával vonatnak.

II. A bírálatról.

- 1) A bíráló bizottság a helyszínen az egyleti és
a rendező elnökök által egyetértőleg alakíttatik meg.
- 2) A bíráló bizottság 6 alosztályra oszlik, melyek
mindenike külön a köv. kellekeket itéli meg:

- a) a gép műtani szerkezetét,
- b) a gép munkaképességét,
- c) a gép vonó-erő szükségletét,
- d) a véghez vitt munka minőségét,
- e) a véghez vitt munka idő tartamát,
- f) a gép árát.

Ezen kellekek részleteinek megítélésére nézve a
bíráló bizottság tagjai külön utasítással látatnak el.

III. A díjazásról.

A versenyenél 8 díj osztatik ki, még pedig 2 ál-
lam és 6 egyleti díj.

- 1) Az egyleti 1-ső díjját, mely egy arany érem-
ből áll, a kéve köttők legjobbika nyeri,
Ilyenmü 2-od gép egyleti ezüst érmet nyer.
- 2) Az önlerakó aratók legjobbika egyleti arany-
másodika egyleti ezüst érmet nyerend.
- 3) A legjobbnak bizonyult kaszáló gép egyleti
arany-, másodika egyleti ezüst érmet nyer.
- 4) Az aratógépek két osztálya közül az első ál-
lamdíjját, mely áll 45 arany és egy állami arany
éremből, oly aratógép nyeri el mely e vidék cél-
jainak leginkább megtelel s egyéb irányban kielé-
tő munkaképesség mellett két közép ló vontató
erejénél többet nem igényel.

A második államdíjját, mely 25 db. arany és
egy állami ezüst éremből áll, ezen feltételeket leg-
inkább megközelítő bármily osztály aratógép nye-
ri el.

Kelt B.-Csabán június 4-én 1871.

Sztraka György
rendező bizottsági elnök.
Mokry Sámuel
egyl. titkár.

Emlékirat

a békésmegyei gazd. egyesület felvirágozása érdeké-
ben. (Benyújtva az 1871. május 29-ki közgyűlésen.)
(Vége.)

4) Községi gazdasági köröknek alakít-
tása. Erre nézve volt szerencsém az 1870 jun.
6-ki választmányi ülésben (6-ik p.) indítványt ter-
jeszteni elő, mely az u. a. év october 16-ki vá-
lasztmányi ülésében bizottságilag ajánlva elfogadás
végett a jelen közgyűlés elé terjeszteni határozta-
tott. (1871. „Értesítő“ I. füz. 19. lap.)

E szerint az egyes községekben lakó tagok

az általuk választott megbizottal mint elnökkel, gazdasági köröknek nyilvánításának, melyeknek állást tartani, községi gazdasági érdekeket felkarolni, ügyeket elintézni, kiállításokat rendezni, jutalmakat osztogatni, és végre a központi igazgató választmányhoz indítványokat terjeszteni joguk legyen.

Hogy az egyletből kiválás veszélye elhárítható e gazdasági köröknek tagjai csak azok lehetnek, kik a megyei egyletnek 6 évre aláírt, és az 5 v. 2 forintos díjat a központba fizetni kötelezett tagjai.

Hogy e körök jobban összetartsanak és nagyobb kedvvel működjenek, elkerülhetlenül szükséges, hogy némi pénzerő felett is rendelkezzenek. Minthogy azonban a megyei egylet megoldást igénylő nagy feladatainak költséges voltánál fogva őket központi pénztárból nem gyámolíthatja, számukra pénzfórással akként nyitnának, hogy minden ezentul belépő új tag részvénydíjának fele az illető községi gazdasági kör rendelkezésére bocsátatik, megjegyezve, hogy ez összeg csak azon esetben befizető, ha községében minden tag díját pontosan befizette, s e szerint a netaláni hátralékok minden évben az illető községi gazdasági kör rovására iratnak. Az így begyűlt pénz felett a községi kör gazdasági célra önállóan, belátása szerint rendelkezik, s róla a központnak számot adni nem tartozik.

A községi gazdasági köröknek ilyen felállítására több figyelemre méltó hasznót fog eredményezni:

1) Mindenekelőtt a megbizottak, bár a község és központ között eddig vitt közvetítést továbbra is folytatják egyszersmind azonban elnökiminőségére is emelkedvén, előbbi foglalkozásuk terhes és kellemetlen voltáért megfelelő kárpótlást, a községi gazdasági élet fejlesztésére élénk buzditást nyernek.

2) A községi körök pénz felett rendelkezhetvén, okuk és kedvük lesz legalább egyszer évenként összejönni és ülést tartani, a mit eddig soha sem tettek, s hogy ez alkalommal gazdasági eszmék öntöttek, s hogy a központi gazdasági állapota fog tárgyalás, vitaközös és megállapodás kimeríthető forrásul szolgál, hogy a községi hatóság e köröktől támogatást, buzditást fog nyerni, hogy az egyes kis gazdaságok az okszerűbb gazdálkodás iránt fel fog éledni, az ha eleinte csak némely községben éretik is el, már nyereség lesz a közügyre, s idővel előre láthatólag általánossá váland, s megyénkben a mezőgazdaság felvirágzásának lényeges tényezője leend.

3) Minthogy e körök rendelkezésére eső összeg eleinte igen csekély lesz, s annak előttük csakhamar kívánatosná leendő szaporítása csak új tagok

szerezése által érthetik el: a körnek érdekében álland, minél több új tagot szerezni, s így önmaga hathatós apostola leend a megyei egyleti tagok szaporításának.

5) Az állatkiállítás rendszeresítése és magasabb díjakkal ellátása. — Az egyletnek legnépszerűbb, de állattenyésztésünk elhanyagolt állapotánál fogva leg is indokoltabb és leghasznosabb látványosságát az állatkiállítás képezi. Bővebb indokolást az állatkiállítás és mezőgazdaságunk e téren nyilvánuló sürgős igénye feleslegessé tesz.

A felsorolt 5 indítvány — elfogadás esetén — csak némi adalékát képezendi a t. közgyűlés azon intézkedéseinek, melyek az egylet működésének gyakorlati átváltoztatását eszközöndik. Később kivül lesznek ezeken kivül behatóbb, a dolognak jobban gyökeréhez érő indítványok és intézkedések, melyek egy megyei gazdasági egylet valódi feladatát jobban megközelítendik és mezőgazdaságunk felvirágzásának áldásdús tényezőiként szerepelendnek. Kelt Gerendáson május 26-án 1871.

Mokry Sámuel

a békésmegyei gazdasági egylet titkára.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

RIX ANTAL

ajánlja t. vevőinek és levél útján szives megrendelésre megküldi a következő új találmányokat:

Szakálhagyma hiteles szer, melynek használata folyóan 12 nap alatt szeptől, májfolttok, pattanások, himlőhelyek stb. örökre elenyésznek. Egy eredeti csomag ára használati utasítással együtt 90 kr.

Melusina, hiteles szer, melynek használata folyóan 12 nap alatt szeptől, májfolttok, pattanások, himlőhelyek stb. örökre elenyésznek. Egy eredeti csomag ára használati utasítással együtt 90 kr.

Izzadságpör, az alkalmatlan izzadságot a lábakra eltávolítani. Csomagja 40 kr.

Három perc alatt vakító fehérségű fogak. Legjobb fogszelvény. Melytől 3 perc alatt a fekete fogak hófehéreké lesznek, s a kellemetlen szag azonnal eltávolítatik. Egy üveg ára 25 kr.

Légyaether. Ezen szer néhány cseppjével egész raját az alkalmatlan legyeknek elpusztíthatni. Egy üveg ára 25 kr.

Dióolaj Rix A.-tól. E dióolaj, mely zöld dióhéjból sajtolatik, minden világos hajzatot a leg-
rövidebb idő alatt sötétté változtat. Egy üveg 25 kr.

Bútor-máz egy üveg ára 45 kr., elegendő egy egész szoba bútorzatára, s pótol minden fényezést. 46) 3—12

Villanyos fogkefék 45 kr-ával.

A fentebbi cikkek egyedül a gyártónál RIX ANTAL urnál, Bécs, Praterstrasse 16. kaphatók, s azok, mint tapasztalat szerint hasznosak, mindenkinek a legjobban ajánlatnak.

TÉNY AZ,

hogy egyes nők oly szerek birtokában voltak, melyek nekik az ifjúság minden külső előnyeit kölcsönzik és hogy frissességét, szépségét s a bőr simaságát késő korukig megőrizték. A hírneves madame de Pompadour XV-ik Lajos udvaránál, egy oly recept birtokában volt, mely neki előhaladott koráig veleszületett előnyeit biztosította, ezt azonban a világ előtt eltitkolni tudta. — A papírosok, melyekben a szer őriztetett, egy főnemes család birtokába jutottak, mely család tagjainak arcbor szépsége máig napig is bannulat tárgya és dr. Rix-nak, ki esetleg orvosi s egyéb érintkezésbe jött velök, sikerült a titokban őrzött papírok tartalmába betekinteni s ekként a Pompadour-pasztát, a nemében legfelülmulhatatlanabb szert, az egész világ előnyére felhasználni. — Ez az egyedüli gyógy- és fentartószer, melylyel a szeplők, májfolttok, kiütések s minden az arcboron előfordulható ilyen bajok leggyorsabban eltávolíthatók; ezenkívül az arcbornek ifjú frisséget kölcsönöz. Sok oldalú bizonyítványok, melyek ezen pastának legjobb sikeréről tanuskodnak — nálam megtekintés végett mindenkinek nyitva állanak.

47) **En Rix Vilma** 3—12

mindenkit óva intek, hogy a másutt hirdett Pompadour-pasta vásárlásától őrizkedjék, mert azok hamisítványok és semmiféle Pompadour-pasta sem valódi, mely nem az én kezeimből, az én lakasomon véteztet. Az én Pompadour-pastám hatását soha sem téveszti el; ezen a hihetlenségig csodálatos pasta sikere minden várakozáson felüli. Az egyedüli hiteles szer. A kezesség annyira biztosítva van, hogy a siker elmaradása esetén a pénz visszaadatik.

Egy tégely ára 1 frt 50 kr. o. é.
RIX VILMA, dr. Rix özvegye, Bécs, Grosse Mohrgasse Nr. 14. 1. Stiege, Thür 62.
Köszönetiratok nem nyilváníthatnak.

64)

Nyári idényre alkalmas tárgyak

OBETKO és ERNYEI

39. számú cég alatti üzletben Aradon.

Szalmakalap gyári raktár. Közöséges szalmakalapok fiúk és leányoknak 40. 50. 60. valódi florentin kalapok 1, 1.20, 1.40 krtól felfelé.

Szövet-férfikalapok legújabb minta szerint, fiúknak 1.50, 1.80, 2, uraknak 2.50, 3, 3.50. Sapkák, selyem és posztóból gyermekeknek 1, 1.20, uraknak 1.50, 1.70.

Kalapformák hölgyeknek, legújabb alakokban 25, 30, 35.

Lábbelik. Női comod-cipők 80, 1, 1.20, 1.70. Sarokkal 2.20, 2.50.

Női magas topánok sarokkal brünelből 2.60, 2.80, 3.25; színes 3.50, 3.85; bőr hasonló arányban. Közöséges lábbelik (amerikai név alatt) kis gyermekcipők 45, 50, 70, 80, 1, 1.20. Női télcipők bőr és szövet 1, 1.20, sarkasok 1.50, 1.70, 2.

Szegzett cipő előlfűző, gyermektopánok réz orral 1.80, 2.20, 2.80, 3.

Férfi lábbelik. 1 pár mainzi bőr férfi-topán ruganyval 5.50, 6, 6.50; hasonló árban létezik zerge-, keztü- és kordovánbőrből. 1 pár keztü vagy zerge bőr topán lack orral 6.25, 6.50.

Finom férfi topánok brünel vagy keztü bőr, lak orral (Salon cipő név alatt) 5, 5.50, 6 frt.

Erős talpu orosz bagaria vagy fóka bőr topánok 7.50, 8 frt.

Fóka fiúknak való topánok ruganyval hasonló készülettel 2, 2.50, 3.50. 4 frt.

Ezen lábbelikre különösen figyelmeztetjük a n. é. közönséget melyek nem gyári munka név alatt tekinthetők mint rendszeren raktárokból áruolni szokás, egy kísérlet bár kit meggyőz az előnyös vételről.

Keztüök. Prágai női glacé keztüök 75, 90, 1 frt.

Prágai férfi glacé keztüök 90, 1 frt.

Óz és szarvas bőr keztüök 90, 1, 1.50

Katonai óz bőr keztüök 70, 90, 1 frt.

Szövet keztüök gyermekeknek 15, 20 kr.

Urak és nőknek 35, 40, 60, 80 kr.

Napernyők. Pamutból 60, 80, 1, 1.50. Selyemből 2, 2.50, 3.50, 4 frt.

Férfi napernyők 2.50, 3, 3.50.

Eső ernyők pamut 1.25, 1.50, 2 frt.

Alpaca szövet 3, 3.50, 4 frt.

Selyem 5.50, 6, 8, 10 frt.

Eső köpenyek férfiaknak kautschuk és amerikai szövetből 9, 10, 15, 18 frt.

Fehérneműek. Uraknak, 6 finom gallér 90, 1. 1.50.

1 pár finom kezélő 40, 50 kr.

Színes ingek 1.20, 1.60, 2 frt.

Minthogy üzletünk oly számtalan tárgyra kiterjed, melyeket mind elősorolni lehetetlen, kérjük a n. é. közönséget ez osztályt megközelítő szükségleteit cégünk által fedezni.

Fehérek 1.50-től 3.50-ig.

6 rumburgi zsebkendő 1.40, 2, 2.50.

Lábra való fonal vászonból 1.35, 1.50, 1.80.

Nyakkendők és csokrok, változatos alakban 25 krtól kezdve.

Kézélő és mellgomok. Csont, bronc, kagyló és talmiarany lánc 10, 15, 20, 25, krtól felfelé.

Hasonló női ékszerek broche, fülbevalók, karékek, nyakláncok nagy választékban.

Női fehérneműek nagy választékban kezézők, nyakraválók, neglises fejketők, batist, moulin és organtínok, szalagok, csipkék, gombok, cernák, selymek közöséges varráshoz és géphez.

Ablak-redők fából szöve minden ablakhoz leggyorsabban rendelhető egy 4 szög lab 18—20 kr.

Kosarak minden alakban kézi, asztali, gyümölcs és kötő kosarak 15, 20, 50 krtól felfelé.

Úti készletek kézi táskák nőknek 1. 1.50 krtól. uti táskák szövetből 1.30, 1.50, búrból 2.50, 3, 5, 10 frt.

Kofferek 3 frittól a legnagyobbig.

Úti necessairek.

Házi (szükségletek) készletek, asztali készek és kanalak, kávéfőzők és őrlők a legjobb készülettel.

Haberő és ugorkavágó gépek, gyortyartatók öntvény és alpaccából.

Pohártartók, kávé- és tea-tálcák, étel-takarók drótból, mindennemű ruha-fogasok, függöny-tartók.

Szekrény, tükrök és varró-asztalok,

Tajték tárgyak, szipkák és pipák.

Öntvény és bronce tárgyak névnapj és alkalmi ajándékok.

Levél papírok díszes színes monogrammal kívánatra egész női névvel 100 darab 1.50, 2. 2.50 krig.

Látogató-jegyek 100 db 1. 1.20, 1.50. izletesen kiállítva.

Továbbá elfogadtatnak bármily vésetések pecsétnyomók és hivatali bélyegzők.

Kitűnő bécsi fénymáz (Wichs) 1 font 35 kr. Folt kivevő minden szövetből 30 kr.

Porcellán ragasztó 30 kr.

Rozsda, vagy tinta folt kivevő fehérneműből 30 kr.

Féregvesztő porok és folyadékok 20, 30, 35 kr. poloska, bolha és moly ellen.

Tisztító por arany, ezüst és pakfongnak 10 kr. Illatszerek, szappanok és mindennemű toilet tárgyak.